

CERCUL DE
PIATRA^{VOL. I}

DIANA GABALDON

Ediția a II-a

Traducere din limba engleză de
GABRIEL STOIAN

NEMIRA

*Copiilor mei,
Laurei Juliet,
lui Samuel Gordon
și lui Jennifer Rose,
care mi-au dăruit inima, sângele și scheletul acestei cărți.*

Când eram mică, nu voiam niciodată să calc prin băltoace. Nu din teama că acolo se aflau râme înecate sau că-mi voi uda șosetele; în general, eram un copil murdar, care manifesta un dispreț plin de veselie față de murdăria de orice fel.

Pur și simplu nu puteam crede că acea suprafață perfect netedă era doar o peliculă subțire de apă deasupra solului solid. Îmi închipuiam că era o deschizătură spre cine știe ce spațiu insondabil. Câteodată, văzând vălurile provocate de pașii mei, socoteam că băltoaca era nespus de adâncă, o mare fără fund, în care stăteau la pândă încolăciri lenevoase de tentacule și luciri de solzi, amenințări ale unor trupuri uriașe cu dinți ascuțiți care pluteau tăcute, duse de apă în adâncimi de neconceput.

Și apoi, privind reflectarea din apă, îmi vedeam chipul rotund și părul ondulat pe o întindere albastră, lipsită de trăsături, și îmi imaginam că băltoaca era intrarea spre alt cer. Călcând în ea, mă voi scufunda pe neașteptate și voi continua să cad la nesfârșit în spațiul albastru.

Singura dată când îndrăzneam să trec printr-o băltoacă era la crepuscul, când începeau să apară stelele. Dacă priveam în apă și vedeam un punctișor iluminat, puteam călca și stropi în jur fără nicio teamă, pentru că, dacă aș fi căzut prin băltoacă direct în spațiu, m-aș fi putut agăța de o stea și aș fi scăpat teafără.

Chiar și acum, când văd o băltoacă în fața mea, mintea mea pare să se oprească pe jumătate – deși picioarele nu îi urmează exemplul –, apoi gonește mai departe, lăsând în urmă doar ecoul gândului.

Ce s-ar întâmpla dacă, de data asta, te-ai prăbuși?

PARTEA ÎNTĂI

BĂTĂLIA ȘI IUBIRILE
BĂRBAȚILOR

1. OSPĂȚUL FAMILIEI CORBIE

*Nenumărate căpetenii highland au luptat,
Și mulți bărbați viteji în luptă au căzut.
Și scump plătită le-a fost viața ce și-au dat
Pentru al Scoției rege și legea de-nceput.*

– Oare te vei întoarce acasă?

16 aprilie 1746

Era mort. Cu toate acestea, lucru bizar în acele condiții, simțea o durere pulsatilă la nas. Deși avea o încredere nețărmurită în înțelegerea și îndurarea Creatorului, păstra în sine și urmele vinovăției elementare care îi făcea pe toți oamenii să se teamă de iad. Și totuși, lucrurile pe care le auzise despre iad îl făceau să creadă că era aproape imposibil ca toate chinurile destinate nefericitelor suflete de acolo să se limiteze la o durere de nas.

Pe de altă parte, nu ajunsese în rai, din câteva motive. În primul rând, nu merita să ajungă acolo. Apoi, nu arăta defel a rai. Și, în al treilea rând, se îndoia că sufletele binecuvântate meritau mai mult decât cele damnate să se aleagă cu nasul spart.

Deși socotise mereu purgatoriul drept un loc destul de cenușiu, lumina roșiatică, destul de slabă, care ascundea tot ce se afla în jurul lui, părea convingătoare. Minte i se limpezise puțin, iar capacitatea de a gândi îi revenea, chiar dacă destul de încet.

Supărat, se gândea că ar fi trebuit să apară cineva care să îi spună care îi era sentința, cât va trebui să sufere pentru a fi purificat, pentru ca apoi să intre în Împărăția Domnului. Nu era sigur ce aștepta să vadă: un demon sau un înger. Nu avea habar care erau criteriile de personal ale purgatorului; pedagogul lui din vremea școlii nu abordase acel subiect.

Cât a rămas în așteptare, s-a apucat să analizeze ce alte chinuri va trebui să îndure. Avea multe tăieturi, superficiale și adânci, dar și vânătăi ici și colo, și era aproape convins că își rupsesse din nou degetul inelar de la mâna dreaptă – așa cum îi ieșea în afară, cu încheietura înghețată, era greu să îl protejeze. Însă nimic din toate acestea nu era prea grav. Ce altceva mai era?

Claire. Numele i-a săgetat inima, pricinuindu-i o durere mai chinuitoare decât orice i se ceruse corpului său să suporte vreodată.

Era sigur că, dacă ar mai fi avut corp, acesta i s-ar fi chircit de durere. Când o trimisese înapoi la cercul de piatră, știuse că așa se va întâmpla. Suferința spirituală putea fi considerată drept o stare obișnuită în purgatoriu și se așteptase tot timpul ca durerea provocată de despărțire să fie pedeapsa lui principală – suficient, își spunea el, pentru a ispăși tot ce făptuise până atunci: între altele, crime și trădări.

Nu știa dacă persoanelor din purgatoriu li se îngăduia sau nu să se roage, dar a făcut o încercare. *Doamne, s-a rugat el, fă ca ea să fie în siguranță! Ea și copilul!* Era sigur că ea reușise să ajungă la cercul de pietre; însărcinată în două luni, încă era iute de picior și se dovedise a fi cea mai încăpățânată și mai hotărâtă femeie pe care o cunoscuse. Însă nu avea cum să știe dacă ea reușise acea trecere periculoasă înapoi, spre locul din care venise – alunecând precar prin straturile misterioase dintre trecut și prezent, neputincioasă în strânsoarea rocii –, iar acest gând a fost de ajuns pentru a-l face să uite până și durerea chinuitoare de nas.

A reluat inventarierea suferințelor corporale și, descoperind că piciorul stâng părea să fi dispărut, a devenit nespus de îndurerat. Senzațiile se opreau la coapsă, unde avea gădilături și înțepături ca

de ace la încheietura genunchiului. Probabil că își va reveni cu vremea, fie când va ajunge în rai, ori măcar la Ziua Judecării de Apoi. Și, la urma urmelor, Ian, cumnatul lui, se descurca foarte bine cu proteza din lemn pe care o purta în locul piciorului lipsă.

Cu toate acestea, orgoliul lui era tulburat. A, asta trebuia să fie; o pedeapsă menită să îl lecuiască de păcatul trufiei. Hotărât să accepte cu tărie orice i s-ar fi rezervat, a strâns din dinți, dând dovadă de toată umilinta de care era în stare. Cu toate astea, nu s-a putut abține, astfel că a dus o mână (ori ceea ce folosea drept mână) mai jos de genunchi, pentru a vedea unde se sfârșea membrul acum.

Mâna s-a lovit de ceva dur, iar degetele i s-au încurcat în părul ud și zbârlit. S-a ridicat brusc în capul oaselor și, cu puțin efort, a crăpat stratul de sânge care îi acoperise pleoapele, ținându-le închise. Se înșelase. Acela era *iadul*. Însă, la urma urmelor, James Fraser nu murise.

Peste el, zăcea cadavrul unui bărbat. Greutatea lui de mort îi strivise piciorul stâng, ceea ce explica de ce nu și-l simțea. Capul, aflat cu fața în jos și greu ca o ghiulea, îl apăsa pe abdomen, iar părul împâslit și umed era ca o revărsare întunecată pe pânza udă a cămășii lui. Cuprins brusc de panică, a tresărit și s-a ridicat în șezut; capul s-a rostogolit în lateral în poala lui, iar un ochi pe jumătate deschis a privit fără să vadă dinapoia șuvițelor de păr care îl adăposteau.

Era Jack Randall, iar tunica lui roșie de căpitan era atât de întunecată de umezeală încât părea aproape neagră. Nesigur, Jamie a făcut un efort să îndepărteze cadavrul, dar a descoperit că era uimitor de slăbit; degetele mâinii s-au răsfirat slabe pe umărul lui Randall, iar cotul celălalt i s-a curbat brusc în momentul în care a încercat să se sprijine în braț. S-a trezit din nou zăcând pe spate, având deasupra cerul cenușiu, care cernea lapoviță, învârtejindu-se ameteitor deasupra. La fiecare respirație chinuită a lui, capul lui Jack Randall se mișca obscen în sus și în jos pe abdomen.

Și-a afundat ambele mâini în pământul mocirlos – rece, apa îi trecuse printre degete și îi udase spatele cămășii – și s-a răsucit într-o parte. Între ei se păstrase o oarecare căldură; când cadavrul moale și greu a alunecat și l-a eliberat, ploaia rece ca gheața i-a izbit pielea proaspăt expusă, provocându-i un șoc asemenea unei lovituri, așa că, brusc cuprins de frig, a început să tremure violent.

În timp ce se zbătea pe pământ, luptându-se cu pliurile mototolite și mânjite de noroi ale straiului din material ecosez, a auzit ceva mai puternic decât șuieratul vântului de aprilie; strigăte îndepărtate, gemete și vaiete, precum chemarea unor fantome în vânt. Și, mai presus de tot, cârâielile răgușite ale ciorilor. După cum se auzea, erau zeci și zeci de ciori.

Ciudat, și-a zis el ca prin vis. Nu era normal ca păsările să zboare pe o asemenea furtună. Cu un ultim efort, a eliberat mantaua de sub el, după care și-a pipăit corpul. Când a vrut să își acopere picioarele, a constatat că stângul, precum și kiltul îi erau scaldate în sânge. Imaginea nu l-a făcut să dispere; i s-a părut oarecum interesantă, petele de un roșu-închis contrastând cu verdele-cenușiu al plantelor de landă din jurul lui. Ecourile bătăliei s-au stins în urechile lui și a plecat de pe câmpia Culloden în țipetele ciorilor.

S-a trezit mult mai târziu, când cineva i-a rostit numele.

– Fraser! Jamie Fraser! Ești aici?

Nu, și-a zis el, cuprins de amețală. Nu sunt aici. Locul în care zăcuse câtă vreme fusese lipsit de cunoștință se dovedise mai bun decât cel în care se afla acum. Acum stătea pe spate într-o mică adâncitură, pe jumătate plină de apă. Lapovița se oprise, dar vântul continua să bată; pătrunzător și rece, suiera peste landă. Cerul se întunecase, devenind aproape negru; însemna că se apropie însurarea.

– L-am văzut prăbușindu-se acolo, te asigur. Chiar lângă tufișul acela mare și încălțit.

Glasul venea de departe, scăzând în intensitate în timp ce omul se certa cu cineva.

A auzit un foșnet în apropiere și, întorcând capul, a văzut o cioară. Stătea pe iarbă, la câțiva centimetri de el, iar o pală de vânt

i-a răsfirat penele negre. S-a uitat la el cu un ochi strălucitor, ca o mărgică. Socotind că omul nu reprezenta nicio amenințare, și-a întors gâtul cu o ușurință deosebită și și-a înfipt ciocul gros și ascuțit în ochiul lui Jack Randall.

Scoțând un strigăt de repulsie și zbatându-se, Jamie a sărit în sus, făcând cioara să-și ia zborul, cârâind alarmată.

– Hei! Veniți aici!

Jamie a auzit plescăit de pași prin mlaștină, apoi un chip și-a făcut apariția în fața lui, iar el a simțit o mână atingându-l pe umăr.

– Trăiește! Vino, MacDonald! Dă o mână de ajutor; nu poate merge pe propriile picioare.

Erau patru bărbați care, cu puțin efort, l-au ridicat, astfel că, neajutorat, și-a petrecut brațele pe după umerii lui Ewan Cameron și ai lui Ian MacKinnon.

Voia să le spună să îl lase acolo; își amintise scopul lui imediat după ce se trezise, și anume că dorise să moară. Însă bucuria de a-i avea din nou drept camarazi era prea mare pentru a i se opune. Odihna îi trezise senzațiile din piciorul amortit, dar cunoștea gravitatea răni. Oricum va muri curând; slavă Cerului că nu va trebui să îndure asta singur, pe întuneric!

– Apă?

A simțit apăsarea unei căni peste buze și s-a trezit îndeajuns de mult cât să bea, având grijă să nu verse nicio picătură. O mână l-a atins fugar pe frunte și s-a retras fără ca persoana care o făcuse să spună ceva.

Avea senzația că arde; simțea arșița flăcărilor înapoia ochilor, când îi închidea. Buzele îi erau crăpate și iritate din cauza fierbințelii, dar era mai bine decât cu fiorii de frig care îl cuprindeau din când în când. Când îl biruia febra, măcar putea sta nemișcat; tremurul provocat de frisoanele reci îi trezea la viață demonii din picior.

Murtagh. Trăia un sentiment groaznic în privința nașului său, dar nu avea amintiri care să-i dea o formă. Murtagh murise; știa că așa se întâmplase, dar nu știa de ce și nici de unde aflase asta. Mai bine de jumătate dintre oamenii armatei highlanderilor muriseră,

măcelăriți pe landă – măcar atât înțelesese din discuțiile bărbaților din fermă, însă el nu își amintea defel cum se desfășurase bătălia.

Mai luptase în rândurile altor armate și știa că o astfel de pierdere de memorie nu era neobișnuită pentru soldați; văzuse, dar nu suferise niciodată de așa ceva. Știa că amintirile revin și spera că va muri înainte de a se întâmpla asta. Gândul l-a făcut să se cutremure, mișcarea făcând ca durerea să-i săgeteze piciorul, de parc-ar fi fost atins cu un fier înroșit, ceea ce l-a silit să scoată un geamăt.

– Jamie, ți-e mai bine?

Aflat alături de el, Ewan s-a ridicat într-un cot, iar chipul lui a părut palid în lumina zorilor. Avea un bandaj în jurul capului, iar pe guler erau pete ruginii, sânge închegat provenit de la o rană provocată de un glonț care îi trecuse razant peste cap.

– Da, mă simt mai bine.

A întins o mână și, recunoscător, și-a lăsat-o pe umărul lui Ewan, care a atins-o ușor și a așezat-o la loc pe pat.

Ciorile reveniseră. Negre ca noaptea, plecaseră să clocească laolaltă cu întunericul, dar, odată cu zorii, se întorseseră – păsări de război, corbii veniseră să se ospăteze din carnea celor căzuți. Era foarte posibil ca ochii să-i fi fost ciuguliți de păsările crude, a gândit el. Simțea forma globilor oculari pe sub pleoape, rotunzi și calzi, bucățele gustoase de gelatină care se rostogoleau neliniștite încoace și încolo, căutând în zadar uitarea, în vreme ce soarele care răsărea dădea pleoapelor lui o nuanță întunecată de roșu-sângeriu.

Patru dintre bărbați se strânseseră în apropierea singurei ferestre a casei și discutau cu voce scăzută.

– Să scăpăm cu fuga? a spus unul dintre ei, făcând un semn cu capul spre ceea ce se afla afară. Iisuse, omule, cel mai teafăr dintre noi abia dacă se mai împleticește, iar șase nu se pot ține pe picioare.

– Dacă tu poți merge, du-te, l-a îndemnat un bărbat care zăcea întins pe podea, făcând o grimasă spre propriul picior, înfășurat în rămășițele unui kilt. Nu mai pierde vremea din cauza noastră.

Duncan MacDonald s-a întors de la fereastră cu un zâmbet sumbru și a clătinat din cap. Lumina reflectată de geam îi evidenția trăsăturile aspre ale chipului, adâncindu-i ridurile provocate de epuizare.

– Nu, vom rămâne aici, s-a împotrivit el. Pe de o parte, englezii au împânzit pământul ca niște păduchi; de la fereastră asta îi putem vedea cum viermuiesc. Nimeni nu ar reuși să scape acum teafăr din Drumossie.

– Nici măcar cei care au fugit ieri de pe câmpul de luptă nu vor ajunge prea departe, a intervenit cu glas reținut MacKinnon. N-ați auzit soldații englezi trecând în noapte în marș forțat? Credeți că le va fi greu să doboare grupul nostru dezlănat?

Nimeni nu a putut oferi un răspuns la acea întrebare. Îl știau cu toții prea bine. Mulți dintre scoțieni abia fuseseră capabili să stea pe picioare înainte de bătălie, pentru că erau slăbiți de frig, de oboseală și de foame.

Jamie s-a întors spre perete, rugându-se ca oamenii lui să fi început lupta suficient de devreme. Lallybroch era departe; dacă ei se puteau îndepărta suficient de mult de Culloden, era puțin probabil să fie prinși. Și totuși, Claire îi spusese că trupele lui Cumberland vor pustii Highlands, înaintând mult, împinși de setea de răzbunare.

De astă dată, amintirea ei nu a făcut decât să-i stârnească un val de dor îngrozitor. Doamne, să o fi avut alături, să îl atingă, să îi trateze rănile și să îi țină capul pe genunchi... Însă ea plecase – la depărtare de două sute de ani de el – și slavă Domnului că o făcuse! Lacrimile s-au prelins încet pe sub pleoapele strânse. S-a rostogolit cu greu pe o parte, ca să nu fie văzut de ceilalți.

Doamne, fă să ajungă în siguranță! s-a rugat el. *Ea și copilul!*

Pe la mijlocul după-amiezii, în aer s-a simțit brusc miros de ars, trecând prin fereastră fără geam. Era mai gros decât cel de fum de praf de pușcă, înțepător, aducând o duhoare aproape insuportabilă, care amintea de mirosul de carne friptă.

– Ard morții, a spus MacDonald.

Aproape că nu se clintise din locul lui de la fereastră de când se aflau în casa țărănească. Cu părul negru ca pana corbului și plin de praf, dat pe spate de pe fruntea și de pe fața numai piele și os, arăta ca un cap de mort.

Ici și colo, pe landă răsunau pocnete slabe. Focuri de pușcă. Lovituri de grație, trase de ofițerii englezi cuprinși de compasiune, după care nenorocitul îmbrăcat în costum scoțian era stivuit pe rug, alături de camarazii lui mai norocoși. Când a ridicat privirea, Jamie l-a văzut pe Duncan MacDonald stând încă la fereastră, dar cu ochii închiși.

Alături de el, Ewan Cameron și-a făcut cruce.

– Măcar să avem parte de tot atâta îndurare, a spus el în șoaptă.

Așa s-a întâmplat. În a doua zi la fermă, puțin după ora amiezii, au auzit pași grei apropiindu-se, după care ușa prinsă în chingi din piele s-a deschis larg.

– Iisuse! a exclamat cineva în barbă, la vederea celor din casă.

Curentul stârnit de deschiderea ușii a agitat aerul cu miros fetid ce plutea peste bărbații murdari, zdrențăroși și mânjiți de sânge, care stăteau întinși sau ghemuiți pe podeaua plină de praf.

Nici nu fusese vorba despre o rezistență armată; oamenii aceia nu aveau atâta putere și oricum nu ar fi avut niciun rost să se opună. Iacobiții stăteau jos, așteptând ca vizitatorul să facă orice dorea cu ei.

Era un maior, foarte proaspăt și elegant în uniformă fără nicio cută și cu cizmele lustruite. După un moment de ezitare, timp în care i-a măsurat pe locatari din cap până-n picioare, a pășit înăuntru, urmat imediat de locotenentul lui.

– Sunt lord Melton, s-a prezentat el, uitându-se în jur ca și cum l-ar fi căutat din ochi pe liderul acelor oameni, căruia se cuvenea să îi adreseze remarcile lui.

După ce i-a aruncat o privire, Duncan MacDonald s-a ridicat încet și a înclinat din cap.

– Duncan MacDonald, din Glen Richie, a început el. Și ceilalți – a făcut un gest cu mâna –, foști oameni din armata Maiestății Sale regele James.

– Așa am bănuț și eu, a spus sec englezul.

Era tânăr, puțin trecut de treizeci de ani, dar avea o ținută care evidenția siguranța de sine a unui soldat încercat. Și-a trecut privirea în mod deliberat de la un bărbat la altul, apoi a băgat o mână sub veston și a scos o foaie de hârtie împăturită.

– Am aici un ordin al Înălțimii Sale, ducele de Cumberland, a spus el. Autorizează executarea neîntârziată a oricărei persoane care se dovedește că a participat la rebeliunea trădătoare recent înăbușită. Și-a plimbat din nou privirea prin încăperea casei de țară. E cineva care își susține nevinovăția față de acuzația de trădare?

Scoțienii au răs discret. Nevinovăție, când încă aveau pe fețe fumul bătliei, și aici, la marginea câmpului de măcel?

– Nu, milord, a spus MacDonald, schițând un zâmbet.

– Toți suntem trădători. Înseamnă că vom fi spânzurați?

Fața lui Melton a tresărit, străbătută de o scurtă grimasă de dezgust, apoi a devenit impasibilă. Era un bărbat destul de firav, cu oase mici și delicate, dar atitudinea lui trăda autoritatea.

– Veți fi împușcați, a răspuns el. Aveți la dispoziție o oră în care să vă pregătiți.

A șovăit, l-a privit scurt pe locotenent, de parcă s-ar fi temut să nu pară mai generos decât era cazul în fața subordonatului său, apoi a continuat:

– Dacă vreunul dintre voi dorește ceva de scris – să întocmească o scrisoare, poate –, secretarul companiei mele vă va ajuta.

L-a salutat din cap pe MacDonald, s-a răsucit pe călcâie și a ieșit.

A urmat o oră sumbră. Câțiva dintre ei au profitat de oferta făcută și au primit pene și cerneală, apoi au scris cu tenacitate, ținând hârtia lipită de hornul înclinat din lemn, pentru că altă suprafață tare nu au găsit. Alții s-au rugat în tăcere sau au rămas pur și simplu nemișcați, așteptând.

MacDonald a cerut îndurare pentru Giles McMartin și Frederick Murray, susținând că aceștia abia împliniseră șaptesprezece ani și

nu trebuiau judecați la fel ca restul. Solicitarea i-a fost respinsă, iar băieții, cu chipurile palide și ținându-se de mână, au rămas așezați alături, rezemați de perete.

Jamie regreta profund soarta lor, dar și a celorlalți camarazi devotați și soldați viteji. În ceea ce îl privea, se simțea ușurat. Nu mai avea griji, nu mai avea nimic de îndeplinit. Făcuse tot ce putuse pentru oamenii lui, pentru soție și pentru copilul lui încă nenăscut. Chinurile trupești se vor sfârși și va pleca recunoscător pentru a-și găsi pacea.

Deși nu simțea nevoia, ci mai degrabă ca să respecte ritualul, a închis ochii și a început să rostească în gând rugăciunea de căință, în franceză, așa cum făcea întotdeauna. *Mon Dieu, je regrette*¹... Și totuși nu regreta; era mult prea târziu pentru a regreta ceva.

O va găsi pe Claire imediat ce va muri? s-a întrebat el. Ori, poate, așa cum anticipa, va fi condamnat la despărțire o vreme? În orice caz, o va revedea; s-a agățat de acea convingere cu mai multă fermitate decât îmbrățișa datinile Bisericii. Dumnezeu i-o dăduse; tot El i-o va readuce.

Uitând să se mai roage, a început să îi evoce chipul înapoia pleoapelor, curbura obrazului și a tâmplilor, fruntea lată și albă care îl îndemna mereu să o sărute, exact acolo, în acel punct mic și neted dintre sprâncene, deasupra nasului, între ochii limpezi, de culoarea ambrei. Și-a concentrat atenția asupra formei gurii ei, imaginându-și buzele ei pline și arcuite și gustul, senzația, dar și bucuria de a o săruta. Sunetele rugăciunilor, scârțâitul penelor pe hârtie și suspinele îmfundate ale lui Giles McMartin i s-au șters din urechi.

Melton a revenit la mijlocul după-amiezii, de astă dată însoțit de șase soldați, dar și de locotenent și de secretar. S-a oprit din nou o clipă în pragul ușii, dar MacDonald s-a ridicat înainte ca el să vorbească.

- Doresc să fiu primul, a spus el, traversând încăperea.

¹ „Doamne, îmi pare rău...” - în lb. fr. în orig. (n. tr.).

Când și-a aplecat capul ca să treacă de ușa scundă, lordul Melton a pus o mână pe brațul lui.

- Sir, vrei să-mi spui numele tău complet? Secretarul meu îl va nota.

MacDonald a aruncat o privire spre secretar, iar în colțul gurii i-a apărut un mic surâs amar.

- O listă de trofee, nu-i așa? Mda, bine, a ridicat el din umeri și apoi s-a îndreptat de spate. Duncan William MacLeod MacDonald, din Glen Richie, a zis, înclinându-se politicos în fața lui Melton. La dispoziția dumneavoastră... sir.

A trecut de ușă și curând, din apropiere, s-a auzit un singur foc de pistol.

Ținându-se strâns de mână când au trecut pragul ușii, băieților li s-a îngăduit să meargă împreună. Restul au fost duși unul câte unul, fiecăruia cerându-i-se să își spună numele pentru ca secretarul să îl noteze. Acesta stătea lângă ușă pe un taburet, cu capul aplecat spre hârtiile pe care le ținea în poală, fără să ridice ochii spre cei care treceau prin dreptul lui.

Când i-a venit rândul lui Ewan, Jamie s-a chinuit să se sprijine pe coate și l-a prins de mână pe prietenul lui, strângându-l cât de tare a putut.

- Ne revedem curând, i-a șoptit el.

Mâna lui Ewan tremura, dar Cameron s-a mulțumit să zâmbescă. S-a aplecat și l-a sărutat pe Jamie pe gură, apoi s-a îndreptat și a plecat.

Pe cei care nu puteau merge i-au lăsat la urmă.

- James Alexander Malcolm MacKenzie Fraser, a rostit el rar, pentru a-i permite secretarului să scrie totul corect. Stăpânul de la Broch Tuarach.

Răbdător, a pronunțat pe litere, apoi a ridicat privirea spre Melton.

- Trebuie să vă cer îngăduința, milord, de a mă ajuta să mă ridic.

Melton nu i-a răspuns, ci a coborât ochii spre el, iar expresia de dispreț distant s-a transformat într-un amestec de uimire și groază.

- Fraser? a făcut el. De la Broch Tuarach?

– Eu sunt acela, a spus Jamie răbdător.

Nu putea să se grăbească puțin? Resemnarea că va fi împușcat era una, dar să audă cum prietenul lui era ucis la câțiva pași de el era cu totul alta, și acest lucru nu îl liniștea câtuși de puțin. Brațele îi tremurau de efortul de a sta pe coate, iar măruntaiele, care nu împărtășeau resemnarea din mintea lui, îi forfoteau îngrozitor.

– La naiba! a mormăit englezul.

S-a aplecat și s-a uitat mai atent la Jamie, care se afla în umbra peretelui, apoi s-a întors și i-a făcut semn locotenentului să se apropie.

– Ajută-mă să îl aduc la lumină, a poruncit el.

Nu l-au ridicat cu blândețe, astfel că Jamie a gemut, pentru că mișcarea i-a trimis o durere fulgerătoare din picior până spre creștetul capului. Senzația l-a făcut să amețească o clipă, așa că i-a scăpat ce îi spunea Melton.

– Ești iacobitul căruia i se zice „Jamie cel Roșu”? a întrebat el din nou, de astă dată impacientat.

Auzind acestea, Jamie a fost străbătut de un val de spaimă; dacă le va spune că e faimosul Jamie cel Roșu, nu îl vor împușca. Îl vor duce în lanțuri la Londra pentru a fi judecat – o adevărată pradă de război. Apoi va vedea ștreangul călăului și va zăcea pe jumătate strangulat pe eșafod, în timp ce îi vor despica burta și îi vor smulge măruntaiele. Mațele i-au chiorăit din nou prelung și zgomotos; nici lor nu le surâdea ideea.

– Nu, a spus el cu toată hotărârea de care era în stare. Faceți-vă treaba, bine?

Ignorându-i vorbele, Melton s-a lăsat în genunchi și i-a sfâșiat gulerul cămășii. L-a prins apoi de păr pe Jamie și i-a tras capul pe spate.

– Fir-ar să fie! a exclamat Melton.

L-a împuns cu degetul în gât, puțin deasupra claviculei. Micuța cicatrice triunghiulară de acolo părea să-l îngrijoreze pe anchetator.

– James Fraser din Broch Tuarach; păr roșcat și o cicatrice în trei colțuri pe gât.

Melton i-a eliberat părul și s-a așezat pe călcăie, după care și-a frecat bărbia cu un aer abătut. Apoi și-a revenit și s-a întors spre locotenent, făcând semn către cei cinci bărbați rămași în casă.

– Luați-i pe ceilalți! a ordonat el.

Era atât de încruntat, încât sprâncenele lui blonde se uniseră. A rămas aplecat deasupra lui Jamie, privindu-l insistent, în timp ce restul prizonierilor scoțieni au fost scoși din încăperea.

– Trebuie să mă gândesc, a murmurat el. Fir-ar să fie, trebuie să mă gândesc!

– Fă-o, a spus Jamie, dacă ești în stare. Eu trebuie să mă întind.

Îl rezemaseră în capul oaselor, lipit de un perete, cu piciorul întins în față, dar, după ce stătuse două zile lungit, îi era peste putință să rămână în acea poziție; încăperea se legăna de parcă ar fi fost beată, iar în fața ochilor vedea întruna mici scântei luminoase. S-a aplecat într-o parte și s-a lăsat cu grijă pe podea, îmbrățișând pământul și ținând ochii închiși în timp ce aștepta să îi treacă starea de amețelă.

Melton murmură ceva în barbă, dar Jamie nu a reușit să distingă vorbele lui și oricum nu îi păsa prea mult. Stând în șezut la lumină, își văzuse limpede piciorul pentru prima oară și era convins că nu va apuca să trăiască până va fi spânzurat.

Roșul intens și furibund al inflamației se întindea în sus pe coapsă, mai strălucitor decât petele de sânge uscat. Rana era purulentă; cum duhoarea emanată de ceilalți se mai stinsese, simțea acum mirosul vag dulceag și neplăcut al supurației. Cu toate astea, un glonț în cap părea preferabil durerii și delirului provocat de moartea cauzată de infecție. Ai auzit bubuitura? s-a întrebat el și și-a pierdut cunoștința, simțind pământul bătucit și rece, neted și liniștitor ca sânul unei mame, sub obrazul înfierbântat.

Nu dormea cu adevărat, ci doar era cuprins de o somnolență febrilă, dar glasul lui Melton la ureche l-a făcut să tresară și să devină atent.

– Grey, a spus Melton, John William Grey! Ți este cunoscut numele ăsta?

- Nu, a răspuns el, amețit de somn și de fierbințeală. Ascultă, domnule, ori mă împuști, ori du-te de aici, bine? Sunt bolnav.

- În apropiere de Carryarrick, a continuat Melton cu glas săcâitor, nerăbdător. Un băiat, un băiat cu părul blond, în jur de șaisprezece ani. L-ai întâlnit în pădure.

Jamie și-a mijit ochii spre cel care îl tortura. Fierbințeala îi tulbura vederea, dar fața cu oase delicate de deasupra lui, cu ochi mari, aproape ca de fată, îi părea oarecum familiară.

- A, a zis el, surprinzând o singură față din noianul de imagini care i se învâртеbeau nebunește prin cap. Flăcăiașul scund care a încercat să măucidă. Da, îmi aduc aminte de el.

A închis din nou ochii. Așa cum se întâmplă de obicei când ai febră, o senzație părea să se combine cu alta. Îi rupsese brațul lui John William Grey; amintirea osului subțire al băiatului în mâna lui a devenit osul antebrațului lui Claire, când o smulsese din prinsoarea pietrelor. Adierea rece și încețoșată i-a mângâiat fața cu degetele lui Claire.

- Trezește-te, blestematule! l-a scuturat Melton, dându-i senzația că îi pocnește o vertebră a gâtului. Ascultă-mă!

Epuizat, Jamie a deschis ochii.

- Da?

- John William Grey e fratele meu, a zis Melton. Mi-a povestit de întâlnirea cu tine. I-ai cruțat viața, iar el ți-a făcut o promisiune. Este adevărat?

Cu mare efort, a reușit să își îndrepte mintea înapoi în trecut. Îl întâlnise pe băiat cu două zile înainte de prima bătălie a rebelunii, victoria scoțiană de la Prestonpans. Cele șase luni scurse de atunci păreau un hău uriaș; multe se întâmplaseră în acel răstimp.

- Da, țin minte. A promis că mă va ucide. Dar nu-mi pasă că o vei face în locul lui.

Pleoapele grele îi coborau din nou peste ochi. Oare trebuia să fie treaz pentru a fi împușcat?

- A spus că avea o datorie de onoare față de tine, și încă o are.

Melton s-a ridicat, și-a scuturat praful de pe genunchii pantalonilor și s-a întors către locotenentul său, care urmărise interogatoriul cu o uimire crescândă.

- Suntem într-o situație al naibii de delicată, Wallace. Acest... iacobit nemernic e renumit. Ai auzit de Jamie cel Roșu? Cel de pe afișe?

Locotenentul a confirmat cu o mișcare din cap și a coborât ochii spre silueta zdrențăroasă care zăcea pe pământ la picioarele lui. Melton a zâmbit amar.

- Nu, acum nu pare chiar atât de primejdios, nu-i așa? Dar tot Jamie cel Roșu este, iar Luminăția Sa va fi mai mult decât încântată să afle de un prizonier atât de ilustru. Încă nu l-au găsit pe Charles Stuart, dar câțiva iacobiți bine-cunoscuți le-ar oferi la fel de multă satisfacție mulțimilor strânse la Tower Hill.

- Să îi transmit vreun mesaj Luminăției Sale?

Locotenentul a dus mâna spre tolba pentru mesaje.

- Nu! s-a răsucit Melton pentru a privi cu asprime spre prizonier. Aici apare dificultatea! În afară de faptul că ar fi o pradă deosebită pentru ștreang, acest nenorocit mizer este și cel care l-a prins pe fratele meu mai mic în apropiere de Preston și, în loc să-l împuște pe flăcău, lucru pe care îl merita din plin, i-a cruțat viața și l-a dus înapoi la camarazii lui, impunând așadar o mare datorie de onoare asupra familiei mele! a explicat el printre dinții încleștați.

- Vai de mine! a exclamat locotenentul. Prin urmare, nu-l puteți preda Înălțimii Sale.

- Nu, fir-ar să fie! Nici măcar nu-l pot împușca pe nenorocit fără a dezonoara jurământul fratelui meu!

Prizonierul a deschis un ochi.

- Nu voi dezvălui nimănui că nu respecti jurământul acela, a zis el, după care l-a închis la loc.

- Ține-ți gura!

Pierzându-și stăpânirea de sine, Melton l-a lovit cu piciorul pe Jamie, care a gemut de durere, dar nu a mai spus nimic.

– L-ați putea ucide sub alt nume, a sugerat locotenentul, dorind să îi sară în ajutor.

Lordul Melton i-a aruncat omului său o privire încărcată de dispreț suprem, apoi s-a uitat pe fereastră pentru a-și da seama cam ce oră era.

– Peste trei ore se va întuneca. Voi urmări înlumarea celorlalți prizonieri executați. Găsește o căruță mică și cere să fie încărcată cu fân. Găsește un căruțaș – alege unul discret, Wallace, adică unul care poate fi mituit – și adu-l aici imediat ce se lasă întunericul.

– Am înțeles, domnule. Ăăă, sir? Ce facem cu prizonierul?

Locotenentul a făcut semn către bărbatul aflat pe podea.

– Ce e cu el? a întrebat Melton cu bruschețe. E prea slăbit ca să se poată târî, ca să nu mai vorbim că nu poate nicidecum să meargă. Nu are unde să plece – cel puțin până când căruța ajunge aici.

– Căruță?

Prizonierul dădea semne de viață. De fapt, stimulat de toată agitația din jur, reușise să se ridice într-un cot. Ochii lui albaștri, sclipitori și injectați s-au dilatat de spaimă pe sub părul roșcovan și împâslit.

– Unde mă duceți?

Ajuns la ușă, Melton s-a întors și i-a aruncat o privire plină de dispreț.

– Ești stăpânul de la Broch Tuarach, da? Ei bine, acolo te trimit.

– Dar nu voiam să ajung acasă! Vreau să fiu împușcat.

Cei doi englezi au schimbat o privire.

– Aiurează, a conchis locotenentul pe un ton apăsător, iar Melton a dat aprobator din cap.

– Nu cred că va supraviețui acestei călătorii, dar, cel puțin, moartea lui nu îmi va fi pusă în cărcă.

Ușa s-a închis cu un pocnet în urma celor doi, iar Jamie Fraser a rămas singur... și încă în viață.

2. ÎNCEPE VÂNĂTOAREA

INVERNESS

2 MAI 1968

– **S**igur e mort! Glasul lui Claire devenise ascuțit din cauza agitației; răsuna puternic în biblioteca pe jumătate goală, creând ecou printre rafturile cu cărți răsfoite. Ca un prizonier care așteaptă în fața plutonului de execuție, a rămas în picioare, lipită de peretele acoperit cu plută, privind când la fiica ei, când la Roger Wakefield.

– Nu cred.

Roger se simțea cumplit de obosit. Și-a trecut o mână peste față, apoi a luat dosarul de pe birou, cel care cuprindea toate rezultatele cercetărilor făcute de el de când Claire și fiica ei veniseră prima oară la el, cu trei săptămâni înainte, pentru a-i cere ajutorul.

A deschis dosarul și l-a răsfoit încet. Iacobii din Culloden. Revolta din '45. Curajoșii scoțieni care se strânseseră sub stindardul prințului Charlie cel Frumos și trecuseră prin Scoția ca o sabie înroșită în foc, ajungând să fie distruși și înfrânți în confruntarea cu ducele de Cumberland, pe câmpia cenușie de la Culloden.

– Uitați-vă, a spus el, extrăgând câteva file prinse laolaltă. Scrisul arhaic arăta bizar, mai ales astfel fotocopiât în alb și negru. Aceasta este lista de apel a regimentului stăpânului domeniului Lovat.

I-a întins mănunchiul subțire de foi lui Claire, însă cea care le-a luat a fost Brianna, fiica ei, care s-a apucat să le răsfoiască, încruntând ușor din sprâncenele roșcate.

– Citește pagina de început, a îndemnat-o Roger. Acolo unde scrie „Ofițeri“.

– Am înțeles. „Ofițeri“, a citit ea cu voce tare. Simon, stăpân al Lovat...

– Vulpoiul Tânăr, a întrerupt-o Roger. Fiul lui Lovat. Și alte cinci nume, adevărat?

Brianna a ridicat o sprânceană spre el, dar a continuat să citească:

– William Chisholm Fraser, locotenent; George D’Amerd Fraser Shaw, căpitan; Duncan Joseph Fraser, locotenent; Bayard Murray Fraser, maior.

A făcut o pauză, înghițind în sec, după care a citit ultimul nume:

– ... James Alexander Malcolm MacKenzie Fraser, căpitan, a lăsat ea foile în jos, ușor palidă. Tatăl meu.

Claire s-a apropiat imediat de fiica ei și a strâns-o de mână. Și ea era un pic lividă.

– Da, i-a spus lui Roger. Știam că s-a dus la Culloden. Când a plecat de lângă mine... de acolo, de la cercul de pietre... voia să se întoarcă pe câmpia Culloden, ca să-și salveze oamenii care erau cu Charles Stuart. Și știm că așa a procedat – a făcut un semn din cap spre dosarul de pe birou, a cărui suprafață lucioasă era albă și nevinovată în lumina lămpii –, le-ai găsit numele. Dar... Dar Jamie...

Numele rostit cu voce tare a părut că o tulbură, așa că a strâns ușor din buze.

Acum venise rândul Briannei să își sprijine mama.

– Spui că a vrut să se întoarcă, a reluat ea, cu ochii de un albastru-închis și încurajatori ațintiți asupra chipului mamei ei. Dorea să își îndepărteze oamenii de pe câmp, apoi să se întoarcă la luptă.

Claire a încuviințat din cap, revenindu-și puțin.

– Știa că nu avea prea multe șanse să plece de acolo; dacă englezii îl prindeau... el spunea că ar prefera să moară în luptă. Asta voia să facă.

S-a întors spre Roger și l-a privit cu ochi tulburători, de culoarea ambrei. Ochii ei îi aminteau mereu de ai unui șoim, ca și cum ea ar fi fost capabilă să vadă mult mai departe decât alți oameni. Nu pot să cred că nu a murit acolo – pentru că mulți au pierit, și el *voia* asta!

La Culloden murise aproape jumătate din armata highlandurilor, doborâtă de focurile de tunuri și de gloanțe de muschete. Dar nu și James Fraser.

– Nu, a spus Roger cu îndărătnicie. Partea aceea, pe care ți-am citit-o din cartea lui Linklater...

A întins mâna pentru a ridica un volum alb, intitulat *Prințul din Heather*.

După bătălie, a citit el, *optsprezece ofițeri iacobiti s-au adăpostit într-o fermă din apropierea landei. Acolo au zăcut în mari suferințe, cu rănilor neîngrijite, vreme de două zile. Apoi au fost prinși și împușcați. Un bărbat, pe nume Fraser, din regimentul stăpânului de la Lovat, a scăpat de măcel. Restul sunt înhumați la marginea parcului local.*

– Ai înțeles? a spus el, lăsând cartea în jos și uitându-se serios la cele două femei peste paginile ei. Un ofițer din regimentul Stăpânului domeniului Lovat.

A luat paginile listei de apel.

– Iată-î! Doar șase. Bun, știm că bărbatul de la fermă nu putea fi Simon cel Tânăr, e o figură istorică bine-cunoscută și știm prea bine ce i s-a întâmplat. S-a retras de pe câmpul de bătălie – fără nicio rană, să nu uităm asta – cu un grup de oameni de-ai săi și și-a croit drum spre mieznoapte, reușind să ajungă în cele din urmă la castelul Beaufort, în apropiere de acest loc.

A arătat cu mâna spre fereastra foarte lată, prin care se vedeau luminile din Inverness licărind în noapte.

– Și nici bărbatul care a scăpat din ferma Leanach nu a fost unul dintre ceilalți patru ofițeri – William, George, Duncan și Bayard, a spus Roger. De ce? A smuls o altă filă din teanc și, cu

un aer aproape triumfător, a fluturat-o deasupra capului. Pentru că *toți* au murit la Culloden! Toți patru au fost uciși pe câmpul de luptă – le-am găsit numele înscrise pe o placă din biserica de la Beaulieu.

Claire a oftat prelung, apoi s-a lăsat moale pe scaunul rotativ îmbrăcat în piele din spatele biroului.

– Dumnezeu mare! a exclamat ea.

A închis ochii și s-a aplecat în față, sprijinindu-și coatele pe birou și prinzându-și capul între mâini, iar părul ei castaniu, des și ondulat, s-a revărsat, ascunzându-i chipul. Brianna și-a pus o mână pe spatele lui Claire, iar pe față i s-a întipărit o expresie tulburată, când s-a aplecat peste mama ei. Era o față înaltă, cu o față cu oase delicate și mari, iar părul ei roșcat și lung lucea în lumina caldă a lămpii de birou.

– Dacă nu a murit, atunci... a început ea.

Claire a ridicat capul brusc.

– Dar *este* mort! a întrerupt-o ea. Avea chipul încordat și riduri fine în jurul ochilor. Pentru numele lui Dumnezeu, au trecut două sute de ani, fie că s-a prăpădit sau nu la Culloden, acum e mort!

Vehemența mamei a făcut-o pe Brianna să se retragă un pas și să își plece capul, astfel că părul roșcat – al tatălui ei – i-a acoperit obraji.

– Așa cred, a șoptit ea.

Roger și-a dat seama că ea se chinuia să își rețină lacrimile. Și nu era de mirare, și-a zis el. Să descoperi pe neașteptate că, în primul rând, bărbatul pe care l-ai iubit și căruia i-ai spus „tată” toată viața *nu* este tatăl tău natural, iar în al doilea rând, că tatăl tău adevărat a fost un scoțian din Highlands care a trăit în urmă cu două sute de ani și, în al treilea rând, să înțelegi că a murit într-un mod oribil, incredibil de departe de soția și de copilul pentru care se sacrificase... toate acestea erau suficiente ca să tulbure pe oricine, a socotit Roger.

A traversat încăperea spre Brianna și i-a atins brațul. Ea i-a aruncat o privire scurtă, absentă și a încercat să surâdă. El i-a cuprins umerii cu brațul și, deși o compătinea pentru suferința ei, se

gândea că ea îi dădea o senzație minunată, de căldură, de moli-ciune și totodată de vioiciune.

Claire rămăsese la birou, nemișcată. Ochii ei gălbui ca de șoim căpătaseră o culoare mai caldă, încărcăți de amintiri. Erau ațintiți asupra peretelui dinspre răsărit al bibliotecii, acoperit încă din podea până la tavan cu notițe și obiecte de colecție ce-i aparținuseră reverendului Wakefield, regretatul tată adoptiv al lui Roger.

Uitându-se și el spre perete, Roger a văzut anunțul referitor la întrunirea anuală, trimisă de Societatea Trandafirului Alb – niște suflete excentrice, entuziaste, care încă susțineau cauza independenței Scoției, care se întâlneau în semn de omagiu nostalgic față de Charles Stuart și față de eroii highland ce îi urmaseră.

Roger și-a dres discret glasul.

– Hmm... Dacă Jamie Fraser nu a murit la Culloden... a spus el.

– Înseamnă că a murit curând după aceea. Ochii lui Claire i-au întâlnit pe ai lui Roger, iar privirea rece a redevenit cafeniu-gălbui. Nu ai idee cum a fost, a spus ea. În Highlands izbucnise foamea – înainte de bătălie, niciun om nu mâncase nimic. El a fost rănit – știm asta. Chiar dacă a evadat, nu s-ar fi găsit nimeni care să îi poarte de grijă...

Spunând acestea, vocea ei a devenit nesigură; acum ajunsese medic, fusese vindecătoare chiar și pe vremea aceea, în urmă cu douăzeci de ani, când pășise printr-un cerc de pietre așezate în picioare și își unise destinul cu James Alexander Malcolm MacKenzie Fraser.

Roger era conștient de prezența amândurora; fata înaltă, care tremura, pe care o îmbrățișase, și femeia de la birou, care rămăsese atât de nemișcată și de echilibrată. Ea călătorise prin piatră, prin timp; fusese bănuită de spionaj, arestată ca vrăjitoare și smulsă în împrejurări ciudate din brațele primului ei soț, Frank Randall. Iar trei ani mai apoi, James Fraser, cel de-al doilea soț al ei, o trimisese înapoi prin pietre, însărcinată, în efortul disperat de a-i salva pe ea și pe copilul nenăscut de la dezastrul iminent care avea să îl lovească.

Desigur, și-a zis el, a trecut prin destule experiențe. Însă Roger era istoric. Era animat de o curiozitate amorală, insașiabilă, tipică unui savant, prea puternică pentru a fi diminuată de simpla compasiune. Mai mult decât atât, în mod ciudat, era conștient de prezența celei de-a treia persoane din tragedia familiei în care se simțea amestecat – Jamie Fraser.

– Dacă nu a murit la Culloden, a reluat Roger, cu glas ceva mai hotărât, atunci probabil că aş putea descoperi ce s-a întâmplat cu el. Vreți să încerc?

Ținându-și răsuflarea, a așteptat, simțind prin țesătura cămășii respirația caldă a Briannei.

Jamie Fraser trăise și murise. În mod confuz, Roger simțea că avea datoria de a afla adevărul, că rudele lui Fraser meritau să știe tot ce se putea despre el. Pentru Brianna, asemenea cunoștințe aveau să fie tot ce va ști vreodată despre tatăl pe care nu îl întâlnește. Iar pentru Claire – dincolo de întrebarea pe care el i-o pusese, era gândul care nu îi venise ei în minte încă, din cauza șocului: traversase bariera timpului de două ori până acum. Probabil că o putea face încă o dată. Iar dacă Jamie Fraser nu murise la Culloden...

A observat înțelegerea licărind în ochii de culoarea ambrei ai lui Claire, în momentul în care gândul i-a încolțit în minte. De obicei, avea pielea palidă; acum, fața ei devenise albă ca fildeșul mânerului de la cuțitul pentru scrisori, aflat în fața ei pe birou. L-a apucat strâns, degetele noduroase ieșindu-i astfel în evidență.

Claire a rămas tăcută multă vreme. Apoi și-a ațintit privirea asupra Briannei, a zăbovit un moment, după care a revenit la Roger.

– Da, a șoptit ea atât de încet încât el abia a auzit-o. Da. Află asta pentru mine, te rog. Află.

Cuprins

Prolog 7

PARTEA ÎNTÂI. BĂTĂLIA ȘI IUBIRILE BĂRBAȚILOR

1. Ospățul familiei Corbie.	11
2. Începe vânătoarea	26
3. Frank și o dezvăluire completă	32

PARTEA A DOUA. LALLYBROCH

4. Bonetă-Sură	61
5. Căci Prunc s-a născut nouă	69
6. Îndreptați prin sângele Lui.....	92

PARTEA A TREIA. CÂND SUNT CAPTIVUL TĂU

7. Credința în documente	107
8. Prizonierul onoarei	126
9. Rătăcitorul	146
10. Blestemul vrăjitoarei albe	160
11. Gambitul Torremolinos	187
12. Sacrificiul	199
13. Mijloc de partidă	211

PARTEA A PATRA. DISTRICTUL LACURILOR

14. Geneva	215
15. Urmarea unui accident	242
16. Willie	257
17. Monștri	289

PARTEA A CINCEA. FĂRĂ PUTINȚĂ
DE ÎNTOARCERE

18. Rădăcini	303
19. Trecerea în uitare	312
20. Diagnosticul	329
21. Q.E.D.	339
22. Sărbătoarea de Halloween	346
23. Craigh na Dun	355

PARTEA A ȘASEA. EDINBURGH

24. A. Malcolm, tipograf	361
25. Casa bucuriei	386
26. Dejunul târfei	422
27. În flăcări	471
28. Gardianul virtuții	518
29. Ultima victimă a Bătăliei de la Culloden	528
30. Întâlnirea	551
31. Luna contrabandiștilor	564